

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

11 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

judcători - Timofti Vladimir și Alerguș Constantin,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Doicu Ivan, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Doicu Ivan Aurel, născut la 03 decembrie 1984, originar și domiciliat în r. Nisporeni, s. Bălăurești.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 21.03.2014 - 12.06.2015 (prima instanță);
2. 20.07.2015 - 17.11.2015 (instanța de apel);
3. 16.02.2016 - 11.05.2016 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 12 iunie 2015, Doicu Ivan a fost declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 165 alin.(2) lit. d) Cod penal și condamnat la închisoare pe un termen de 7 ani, cu executarea ei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de 5 ani.

S-a încasat de la inculpatul Doicu Ivan suma de 10000 lei, cu titlu de prejudiciul moral în beneficiul părții vătămate Zmeu Maria.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Doicu Ivan, în prima jumătate a lunii octombrie 2013, aflându-se pe teritoriul mun. Chișinău, acționând de comun acord și împreună cu o persoană în privința căreia urmărirea penală a fost disjunctă și cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, urmărind scopul de exploatare prin cerșetorie, în condiții similare sclaviei, profitând de poziția de vulnerabilitate a părții vătămate Zmeu Maria, sub pretextul angajării la muncă în Federația Rusă, prin înșelăciune a recrutat-o pe aceasta și i-a organizat deplasarea în orașul Kazani, Federația Rusă, unde prin aplicarea violenței psihice și fizice nepericuloase pentru viața și sănătatea ei,

confiscându-i documentele, a impus-o să cerșească.

Aceste acțiuni ale inculpatului Doicu Ivan au fost încadrate de către prima instanță în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, conform indicilor trafic de ființe umane, adică *traficul de ființe umane prin, recrutarea, transportarea, unei persoane, cu consimțământul acesteia, pentru cerșetorie, în condiții similare sclaviei, cu amenințarea aplicării violenței fizice și psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, prin înșelăciune și abuz de vulnerabilitate, acțiuni săvârșite de 2 persoane.*

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către inculpatul Doicu Ivan, prin care a solicitat casarea totală a sentinței și emiterea unei sentințe de achitare în privința lui, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivare apelantul a considerat că, organul de urmărire penală nu a prezentat nici o probă care ar confirma vinovăția lui Doicu Ivan. Unicul martor al învinuirii a declarat că, despre cele întâmplate a aflat nemijlocit de la soția sa, Zmeu Maria și alte circumstanțe nu cunoaște. Mai mul ca atât, însăși partea vătămată, Zmeu Maria, cu certitudine a declarat că, față de Doicu Ivan nu are nici o pretenție. Toate discuțiile privitor la plecarea și munca în Rusia le-a avut cu Zapescu Maria, anume ea i-a luat pașaportul și a impus-o să cerșească. Baniile acumulate în urma cerșirii îi lua Zapescu Maria. Odată ce partea învinuirii nu a dovedit cu probe pertinente și concludente, vinovăția lui Doicu Ivan, învinuirea lui este întemeiată doar pe presupuneri, care nu pot sta la baza unei sentințe de condamnare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015, apelul declarat de inculpatul Doicu Ivan a fost respins ca nefondat, cu menținerea hotărârii atacate.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, la pronunțarea sentinței prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Doicu Ivan a săvârșit infracțiunea imputată lui.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală dată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a conchis că, cu toate că Doicu Ivan nu și-a recunoscut vina, vinovăția lui în comiterea infracțiunii imputate se dovedește integral atât prin : declarațiile părții vătămate Zmeu Maria, *declarațiile martorului Zmeu Igor*, cât și prin următoarea sistemă de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, cum ar fi :

- procesul verbal de consemnare a plângerii verbale, (f. d. 8);
- procesul verbal de audiere a părții vătămate Zmeu Maria, (f. d. 12-15);
- procesele verbale de ridicare și de examinare a certificatului și a titlului de călătorie pe numele părții vătămate Zmeu Maria, (f. d. 18-22);
- procesul verbal de recunoaștere a inculpatului Doicu Ivan după fotografie de către partea vătămată Zmeu Maria, (f. d. 59).

Instanța de apel a reținut că aceste probe, documente, coroborează cu declarațiile părții

vătămate Zmeu Maria, cu declarațiile martorului Zmeu Igor și confirmă, cu certitudine, vina inculpatului Doicu Ivan în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin.(2) lit. d) Cod penal.

Instanța de apel a considerat că de facto inculpatul Doicu Ivan și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate, însă apreciază critic declarațiile lui precum că, nu a acționat de comun acord și împreună cu o persoană în privința căreia urmărirea penală a fost disjunctă și cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, n-a urmărit scopul de exploatare în cerșetorie, în condiții similare sclaviei, n-a profitat de poziția de vulnerabilitate a părții vătămate Zmeu Maria, sub pretextul angajării la muncă în Federația Rusă, n-a recrutat-o prin înșelăciune pe aceasta, nu i-a organizat deplasarea în orașul Kazani, Federația Rusă, n-a aplicat violența psihică și fizică nepericuloasă pentru viața și sănătatea ei, nu i-a confiscat documentele și n-a impus-o să cerșească.

Instanța de apel a considerat că aceste argumente nu corespund adevărului și sunt înaintate de către inculpat în scopul de a se eschiva de la răspunderea penală, deoarece sunt contradictorii cu celelalte probe, analizate și apreciate în cadrul prezentei cauze, care demonstrează cu certitudine vinovăția lui în comiterea infracțiunii imputate.

Astfel, instanța de apel a constatat cu certitudine, că prin acțiunile sale intenționate, inculpatul Doicu Ivan a săvârșit infracțiunea de trafic de ființe umane, prevăzută de art.165 alin.(2) lit. d) Cod penal, adică *traficul de ființe umane prin, recrutarea, transportarea, unei persoane, cu consimțământul acesteia, pentru cerșetorie, în condiții similare sclaviei, cu amenințarea aplicării violenței fizice și psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, prin înșelăciune și abuz de vulnerabilitate, acțiuni săvârșite de multe persoane*, de aceea instanța de apel a considerat nefondate argumentele apelantului precum că, faptele lui Doicu Ivan nu întrunesc elementele infracțiunii de trafic de ființe umane și le-a respins.

Instanța de apel a considerat ca fiind nefondat argumentul inculpatului, potrivit căruia el nu cunoștea despre adevăratele intenții ale cet. Zapescu Sofia și nu a acționat împreună cu aceasta, dar a fost și el victima acțiunilor ei, întrucât această versiune este combătută prin declarațiile părții vătămate, potrivit cărora dînsa i-a spus inculpatului Doicu Ivan că nu este de acord să cerșească, însă el i-a spus că trebuie să facă ceea ce-i spune Sofia. Cerșea în fața unei biserici, unde era însoțită de Doicu Ivan, care îi spunea cum trebuie să cerșească, iar banii obținuți din cerșit erau luați seara de Zapescu Sofia.

Instanța de apel a conchis că infracțiunea imputată comisă de către inculpatul Doicu Ivan este consumată, deoarece dînsul a comis recrutarea și transportarea părții vătămate Zmeu Maria, în orașul Kazani, Federația Rusă, pentru a o impune să cerșească, iar recrutarea și transportarea în aceste scopuri, în circumstanțele date, constituie infracțiuni distincte, prevăzute de art. 165 Cod penal, dispoziția căruia este de alternativă, adică constă din mai multe fapte infracționale, și astfel, infracțiunea dată poate fi considerată consumată atît în cazul cînd sunt comise toate faptele prevăzute de art. 165 alin.(1) Cod penal, cît și în cazul cînd sunt săvîrșite doar unele din faptele prevăzute de această normă penală, cum este în speța dată: recrutarea și transportarea în scopul cerșetoriei, prin abuzul de poziția

de vulnerabilitate a ultimei, în condiții similare sclaviei, cu amenințarea aplicării violenței fizice și psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, prin înșelăciune și abuz de vulnerabilitate, în cazul dat, săvârșit de mai multe persoane, adică infracțiunea prevăzută de art. 165 alin.(2) lit. d) Cod penal.

Instanța de apel a considerat că nerecunoașterea vinei de către Doicu Ivan pe art. 165 alin.(2) lit. d) Codul penal, nu echivalează cu achitarea lui și o atribuie la încercarea inculpatului Doicu Ivan de a evita răspunderea penală.

La aplicarea felului și măsurii de pedeapsă inculpatului Doicu Ivan, instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a ținut cont de aspectele săvârșirii infracțiunii, pericolul social și gradul prejudiciabil, personalitatea inculpatului, că este fără antecedente penale, a comis pentru prima dată o infracțiune și, în lipsa circumstanțelor agravante, a considerat că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar prin aplicarea pedepsei cu închisoarea, cu stabilirea minimului sancțiunii prevăzută la art. 165 alin. (2) lit. d) Codul penal, cu executarea pedepsei reale în închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Doicu Ivan, prin care indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 4), 6), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate și pronunțarea unei noi decizii prin care Doicu Ivan să fie achitat, din lipsa elementelor infracțiunii incriminate.

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat următoarele :

- declarațiile lui Doicu Ivan pe tot parcursul examinării cauzei penale, atât la organul de urmărire penală, cât și în cadrul examinării judiciare au fost constante și nu au suferit careva schimbări, ceea ce ne permite să concluzionăm că ele sunt veridice și corecte;

- Doicu Ivan a subliniat de asemenea că el nu a înșelat-o pe Zmeu Maria și nu a profitat de starea ei materială, dar el însuși a fost înșelat de Zapescu Sofia, care i-a promis angajarea la muncă în construcții, dar l-a implicat în cerșetorie;

- organul de urmărire penală nu a prezentat nici o probă care ar confirma, cât de puțin vinovăția lui Doicu Ivan. Unicul martor al învinuirii a declarat că despre cele întâmplate a aflat nemijlocit de la soția sa, Zmeu Maria și alte circumstanțe nu cunoaște, însăși partea vătămată, Zmeu Maria, cu certitudine a declarat că față de Doicu Ivan nu are nici o pretenție;

- toate discuțiile privitor la plecare și munca în Rusia le-a avut cu Zapescu Maria, anume Zapescu Maria i-a luat pașaportul și a impus-o să cerșească. Baniile acumulați în urma cerșetoriei îi lua Zapescu Maria;

- odată ce partea învinuirii nu a dovedit cu probe pertinente și concludente, vinovăția lui Doicu Ivan, rezultă că învinuirea lui este întemeiată doar pe presupuneri, care nu pot sta la baza unei sentințe de condamnare.

6. La recursul ordinar declarat de inculpatul Doicu Ivan, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹ Cod de procedură penală, a depus referință procurorul Crijanovschi Serghei, care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului, din motiv că recurentul potrivit

art. 430 Cod de procedură penală este obligat să indice temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală și în ce constă problema de drept, de importanță generală abordată în cauză, care e eroarea de drept comisă de instanță ce duce la casarea hotărârii. Astfel, recurentul solicită reaprecierea probelor, iar un asemenea temei nu se regăsește în prevederile normei menționate.

6.1. La fel, a depus referință asupra recursului declarat de inculpatul Doicu Ivan și partea vătămată Zmeu Maria, prin care a invocat că este de acord cu cererea de recurs depusă de către inculpat și că ea nu a spus adevărul în instanța de judecată, solicitînd să i se dea voie să spună adevărul așa cum a fost și să aducă martori pentru a spune cele întîmplate.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, ținînd seama de opinia participanților la proces, expusă în referințe, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărîrile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz se reține, că potrivit recursului declarat de recurent, acesta indică temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 4), 6), și 12) Cod de procedură penală, fără a le descrie concret în recurs, însă din textul recursului rezultă alt temei de recurs, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, cazul cînd nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Verificînd legalitatea hotărîrii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurent în recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentînd în acest context următoarele.

Cu privire la motivul invocat de recurent precum că „*Doicu Ivan a subliniat de asemenea că el nu a înșelat-o pe Zmeu Maria și nu a profitat de starea ei materială, dar el însuși a fost înșelat de Zapescu Sofia, care i-a promis angajarea la muncă în construcții, dar l-a implicat în cerșetorie*”, Colegiul penal îl consideră neîntemeiat și pur declarativ, deoarece prin declarațiile părții vătămate nu se confirmă faptul dat, din declarațiile părții vătămate Zmeu Maria rezultă că „*Cînd am ajuns în Moscova, la o gară, Doicu Ivan mi-a cerut pașaportul ca și cum, să nu-l pierd. Mi-a comunicat că trebuie să mergem în Kazani, deoarece locul de muncă din Moscova, a fost ocupat de altcineva... am stat într-un apartament, am stat o noapte. A doua zi Sofia mi-a comunicat că o să mergem să cerșim. Eu am spus că nu pot să fac acest lucru. L-am întrebat pe Ion de ce de la zugrăvit am ajuns*

la cerșit, el mi-a comunicat că cum spune Sofia așa trebuie să facem. În oraș mă ducea și mă aducea Doicu Ivan. Tot el mi-a spus cum trebuie să cerșesc. În prima zi de cerșit în fața unei biserici, deoarece nu îmi plăcea ce făceam, în acest timp m-a observat un bărbat cu o femeie , m-au întrebat ce s-a întâmplat, eu le-am povestit ca nu-mi place ce fac. Ei m-au luat la ei acasă , unde am stat o săptămîna și ceva. Ei deasemenea mi-au găsit de lucru la construcții. Mi s-a spus că este nevoie de acte pentru a mă întoarce în Moldova. Eu le-am spus ca o să merg înapoi de unde m-au luat că poate așa o să îi găsesc pentru a-mi întoarce actele. Întîmplător am văzut-o pe Sofia, am întrebat unde este Ion, ea mi-a comunicat că el este în Moldova. Am întrebat unde îmi sunt actele , ea mi-a comunicat că o să mi le dea cînd vine Ion înapoi... ”. La fel, partea vătămată a mai menționat că ea i-a spus inculpatului Doicu Ivan că nu este de acord să cerșească, însă el i-a spus că trebuie să facă ceea ce-i spune Sofia. La cerșit era dusă și adusă de către Doicu Ivan. Cerșea în fața unei biserici, unde era însoțită de Doicu Ivan, care îi spunea cum trebuie să cerșească, iar banii obținuți din cerșit erau luați seara de Sofia. (f.d. 116-117)

De asemenea, Colegiul penal reține că în recursul declarat este criticată aprecierea de către instanțele de judecată a probelor administrate pe caz, însă argumentul invocat nu este prevăzut de lege ca temei pentru a judeca cauza în ordine de recurs.

Aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și de apel și nu poate constitui temei pentru recurs, cu excepția cazurilor cînd instanțele menționate, la aprecierea probelor au admis încălcarea anumitor prevederi ale legii procesuale penale, ce a condiționat comiterea unor erori grave de drept, iar dezacordul unei părți cu aprecierea probelor de către instanțe nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

În opinia Colegiului penal, instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinenței și concludenței, atît pe cele obținute în procesul urmăririi penale cât și în cadrul ședințelor de judecată, cât ale apărării atît și ale acuzării, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția inculpatului Doicu Ivan privind săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, să fie întemeiată și legală.

Referitor la argumentele invocate de inculpat, precum că „*organul de urmărire penală nu a prezentat nici o probă care ar confirma, cît de puțin vinovăția lui Doicu Ivan. Unicul martor al învinuirii Zmeu Igor a declarat că despre cele întîmplute a aflat nemijlocit de la soția sa, Zmeu Maria și alte circumstanțe nu cunoaște și însăși partea vătămată, Zmeu Maria, cu certitudine a declarat că față de Doicu Ivan nu are nici o pretenție*”, Colegiul penal constată că acestea nu se confirmă și se combat cu declarațiile părții vătămate Zmeu Maria, unde ea indică „*cînd am ajuns în apartament, acolo era Ion, Sofia și înca o fată. Cînd am intrat în apartament Ion a început să mă bată , spunîndu-mi că el răspunde de mine și nu trebuia să fug. El m-a întrebat dacă merg în următoarea zi la cerșit. Eu din frica am fost de acord să merg la cerșit. De asemenea mi-a spus că îmi dă copia de la pașaport, că pașaportul este la Sofia. Mi-a spus că nu-mi dă pașaportul deoarece el este responsabil de mine. În următoarea zi mi-a dat o copie a pașaportului meu. Am cerșit încă*

o săptămână și am fugit de la ei. Am fugit de la ei prin oraș. Pentru zilele care am cerșit în Cazani, Doicu Ivan nu mi le-a achitat. După ce cerșeam, banii erau luați și numărați de către Sofia. Eu îl iert, însă doresc să îmi achite lunile de zile, care am lipsit de acasă” (f.d. 116-117) ”.

La fel, Colegiul penal specifică că nerecunoașterea vinovăției de către Doicu Ivan de cele imputate pe tot parcursul judecării cauzei, schimbarea în prezent a declarațiilor părții vătămate, Zmeu Maria expuse în referință, nu presupune și nu echivalează cu achitarea lui, așa cum pretinde acesta, mai mult aceasta fiind apreciată drept o tactică de apărare aplicată de recurent, pentru a fi scutit de răspunderea penală, în speța dată.

Referitor la temeiul invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, cu privire la „*judecata a avut loc fără participarea inculpatului, precum și a apărătorului, când participarea lor era obligatorie potrivit legii*”, Colegiul penal menționează faptul că instanța de apel a respectat prevederile art. 321 alin. (6) Cod de procedură penală și art.412 alin. (5) Cod de procedură penală, inculpatul fiind legal citat la ultimul domiciliu cunoscut în instanța de apel (f.d. 136), procurorul a prezentat probe veridice că inculpatul Doicu Ivan este plecat peste hotarele țării (f.d. 143), sustrăgându-se de a se prezenta în ședința de judecată, fiind reprezentat de avocatul Dragomir Aliona, cu atât mai mult că însuși inculpatul a declarat apel (f.d. 131-132), urma să se intereseze de examinarea apelului, nefiind astfel încălcate exigențele art. 6 din CEDO, (cauza Kattan vs România din 21.01.2014), adică instanța de apel și-a îndeplinit obligația pozitivă de a face demersuri- citații pentru a asigura prezența inculpatului în instanță, iar inculpatul sustrăgându-se de instanță a contribuit în mare măsură la crearea situației în care în mod rezonabil, a putut prevedea consecințele comportamentului său – examinarea cauzei în lipsa sa.

7. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărîrea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată și motivată de către instanța de apel este legală și întemeiată, fiind însușite motivele și de instanța de recurs, iar recursul declarat este inadmisibil fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Doicu Ivan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe **Doicu Ivan Aurel**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **09 iunie 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecătorii

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin